OPINIÓ

Joan B. Casas
Economista

Sobre la solidaritat

"Relació de fraternitat, de companyonia, de recíproc sosteniment, que lliga diversos membres d'una comunitat, en el sentiment de pertinença a un mateix grup i en la consciència d'uns interessos comuns." Amb aquestes paraules defineix l'Enciclopèdia Catalana el concepte de solidaritat, que, d'altra banda, no difereixen de les que s'utilitzen en pràcticament tots els entorns culturals. Com és fàcilment deduïble de la seva lectura, la solidaritat no se centra específicament en cap camp concret de l'activitat humana, respectant per tant la multitud de situacions en què aquesta es desenvolupa. En el camp de l'economia i en especial de la distribució de recursos i de la riquesa, es tracta d'un concepte molt present i constitueix de fet un dels pilars en què es fonamenten les polítiques socials i econòmiques que, en un marc jurídic determinat com pot ser l'Estat o la Unió Europea, persegueixen la cohesió social i la igualtat d'oportunitats. La solidaritat és, doncs, a la base de les polítiques redistributives que es concreten en la transferència de recursos de les zones amb més generació de renda a les que en generen menys. En el nostre entorn més immediat, és a dir, l'Estat espanyol, uns indicadors que reflecteixen aquesta política redistributiva serien: la balança fiscal, és a dir, la diferència entre el que aporta i rep cada territori i que representa de fet la contribució a la cohesió territorial, i el de la disponibilitat

El dèficit fiscal supera els 16.800 milions, segons els càlculs del Departament d'Economia, dirigit per Pere Aragonès ■ EFE

de recursos per habitant de cada govern autonòmic després del procés d'anivellament. En el primer indicador (dèficit fiscal), exceptuant Madrid per l'efecte de capitalitat, només tres comunitats mantenen un dèficit crònic en qualsevol dels mètodes utilitzats: Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià. En el segon indicador i amb l'excepció del País Valencià, veuen disminuir els recursos disponibles per habitant en relació amb el que els correspondria per la seva aportació, i això provoca en conseqüència una pèrdua de posicions en relació amb altres comunitats autònomes (Catalunya ha estat inclús per sota la mitjana espanyola). L'esforç és notable i de difícil equiparació en altres models de distribució interterritorial.

Com hem dit, la solidaritat no és un terme aplicable exclusivament a la política econòmica, sinó que abasta tots els àmbits de l'activitat humana, per exemple la de caràcter cultural. La sensibilitat per altres cultures i formes d'expressió és una mostra del nivell de maduresa d'una societat. Lamentablement i per no apartar-nos dels exemples esmentats, la reciprocitat solidària en aquest camp no existeix. L'acció decidida dels poders públics i judicials per reduir les expressions culturals d'aquestes comunitats a la marginalitat, clarament demostrada en la prohibició que puguin comunicar-se institucionalment en la llengua pròpia, no ha trobat pràcticament cap expressió pública de rebuig, ni en els que habitualment s'apunten a denunciar tota forma d'opressió (en especial si és ben llunyana, tot sigui dit) ni en els que per la seva professió (escriptors, intel·lectuals...) haurien de sentir la injustícia com a pròpia.